



ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: **Ing. P.**, nar. X., bytom D., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Senici**, so sídlom Hollého č. 750, Senica, za účasti: **1/ Slovenského pozemkového fondu**, Búdková 36, Bratislava a **2/ Mesta Senica**, Štefánikova č. 1408/56, Senica, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutí** správneho orgánu v reštitučnom konaní, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 04. novembra 2010 č. k. 12Sp/9/2010-47, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 04. novembra 2010 č. k. 12Sp/9/2010-47 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi a zúčastneným osobám 1/ Slovenskému pozemkovému fondu, Bratislava a 2/ Mestu Senica právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Konanie na správnom orgáne

Rozhodnutím č. 151/2009-s. 19/2002/KRA z 31.07.2009 odporca ako prvostupňový správny orgán podľa § 5 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní

pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločnostiach v platnom znení, ďalej podľa § 9 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v plat. znení a podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) nepriznal navrhovateľovi vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. S. (predtým S.), zapísaným na PKV č. X. ako

1. parc. č. X., roľa o výmere 6.216 m² a
2. parc. č. X., roľa o výmere 156 m².

Odporca svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľ si na býv. Pozemkovom úrade uplatnil nárok na vydanie nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. S. a S. (teraz S.). Po posúdení uvedenej žiadosti a po vydaní čiastkových rozhodnutí dospel odporca k záveru, že odporca na jednej strane ako oprávnená osoba spĺňa podmienky uvedené v § 4 ods. 1 a § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej v texte rozsudku iba len „zák. č. 229/1991 Zb.“), ale časti pozemkov z parc. č. X. a X. nie je možné vydať pre zákonné prekážky uvedené v § 11 ods. 1 písm. a) a d) zák. č. 229/1991 Zb., pretože po procese, v ktorom sa zostavil a schválil register obnovennej evidencie pozemkov (ROEP) v zmysle zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom (v rozsudku tiež „ROEP“), sa táto výmera neskôr dostala do vlastníctva mesta Senica a potom zmena charakteru pozemku na stavebné pozemky vo vlastníctve fyzických osôb a cesta (ako stavba brániaca poľnohospodárskemu využitiu pozemku) bráni ich vydaniu.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a), d) zák. č. 229/1991 Zb. pozemky alebo ich časti nemožno vydať v prípade, že

a) pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby alebo k pozemku bolo zriadené právo osobného užívania, s výnimkou prípadov uvedených v § 8,

d) pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný; pozemok možno vydať, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku.

Odporca v svojom odôvodnení predovšetkým poukázal na to, že parc. č. X. mala pôvodne, a to v čase prechodu na štát výmeru 56.317 m² a parc. č. X. mala v tomto období výmeru 1.032 m², pričom obe boli vedené v PKV č. X. pre k. ú. S..

Odporca ďalej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že dotknuté pozemky pôvodne patrili

- Z. (neskôr vydatej C.) v podiele ¼,
- G. (neskôr vydatej S.) v podiele ¼,
- R. (neskôr vydatej M.) v podiele ¼ a
- navrhovateľovi v podiele ¼

z titulu dedičstva po ich otcovi M., ktorý zomrel pred prechodom pozemkov na štát. Listinami, na základe ktorých prišlo k prechodu týchto konkrétnych nehnuteľností na štát, boli rozhodnutie Ministerstva zemедělstva zo dňa 10.12.1948 č. j. 106-44/48/IX/R-12 a rozhodnutie ONV v Senici č. j. 1144/55, obe vydané podľa zákona č. 142/1947 Zb. Uvedené parcely vznikli na základe geometrického plánu vypracovaného pôvodne v roku 1947, tento bol však premietnutý do pozemkových kníh (PK) až na základe uznesenia Ľudového súdu v Senici z 28.10.1959 pod č. d. 644/59, pričom uvedený stav nebol vnesený do parcelného protokolu (PP) a tým ani do evidencie nehnuteľností (EN - teraz KN).

Následne bolo rozhodnutím býv. Pozemkového úradu Senica zo dňa 12.07.1993 schválená dohoda o vydaní nehnuteľností (tzn. došlo k prechodu vlastníctva pozemkov na štát) uzavretá s povinnou osobou Štátne majetky Senica, š.p. Podkladom pre vydanie uvedeného rozhodnutia bola identifikácia parciel vypracovaná Správou katastra Senica v marci 1992 (podľa odporcu pred účinnosťou zákona 229/1991 Zb.).

Na základe tejto dohody sa uvedenej povinnej osobe vydali nasledujúce pozemky o výmere:

1. pri parc. č. X., roľa o výmere 49.309 m²,
2. pri parc. č. X., roľa o výmere 876 m² a
3. pri parc. č. X., roľa o výmere 82.363 m²,

čo podľa odporcu predstavuje celkovú výmeru vydaných pozemkov 132.548 m² a v prospech navrhovateľa ako oprávnenej osoby bolo nutné v tomto reštitučnom konaní ešte usporiadať časť pozemkov z uvedených parciel o výmere 7.164 m².

Ďalej odporca uviedol, že reštitučné požiadavky navrhovateľa a dôsledky hore uskutočneného prevodu pozemkov na štát podľa odporcu vyústili v zdvojenie vlastníctva, a preto z jeho strany bolo vyvinuté úsilie tieto problémy vyriešiť; avšak ani snaha o vypracovanie novej identifikácie hore uvedených parciel toto nevyriešila.

Preto bol až v roku 2003 (autorizačne overený dňa 31.07.2003) vypracovaný geometrický plán, ktorým bola presne odčlenená časť z pôvodných parc. č. X., X. a X. pre k. ú. S. za účelom možného vydania navrhovateľovi ako oprávnenej osobe.

Čo sa týka parc. č. X., časť pozemku, ktorú nebolo možné vydať, bola riešená rozhodnutím zo dňa 31.10.2005 vydaným pod č. j.: 148/2005-s. 19/2002/KRA (právoplatné dňa 09.12.2005).

Ďalej odporca zdôraznil, že správne mu orgánu na základe uvedených skutočností zostávalo v reštitučnom konaní vyriešiť zvyšok výmery parc. č. X. a X., o ktorej nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté - to predstavovalo spolu 7.164 m². Z tejto výmery nebolo podľa odporcu možné priznať pre oprávnenú osobu vlastnícke právo na tom základe, že

1. časť o výmere 6.216 m² je usporiadaná ako VZ 132/87 pod sídliskom S.,
2. časť je usporiadaná na LV č. X., č. X. o výmere 3.454 m²,
3. časť je zastavaná rodinným domom a dvorom fyzickej osoby,
4. časť je usporiadaná v PKV č. X. pre k. ú. S. ako parc. č. X. o výmere 2.159 m²,

pričom stav podľa technicko-hospodárskeho merania je odlišný.

Za tohto stavu Krajský súd v Trnave rozsudkom z 31.03.2009 vydaným pod sp. zn. 38Sp/38/2008 tak, že napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil správne mu orgánu na ďalšie konanie. Za jediný relevantný dôvod považoval krajský súd spochybnenie toho, že náhrada za parc. č. X. o výmere prevyšujúcej 6.216 m² nie je priznaná dôvodne (aj keď je táto námietka v neprospech navrhovateľa), nakoľko bol vypracovaný ROEP a v rámci jeho riešenia bola táto výmera doriešená v prospech reštituentov.

Na základe uvedeného právneho záveru konajúceho súdu odporca po zaobstaraní dokladov využitých v procese ROEP zistil, že

„hoci reštitučnými rozhodnutiami bola v prospech oprávnenej osoby z PK parc. č. X. usporiadaná menšia výmera o 7.008 m oproti stavu, ktorý prešiel na štát, ale aj napriek tomu mala oprávnená osoba na LV č. X. usporiadanú, pred realizáciou IBV, celú výmeru predmetnej parcely okrem výmery 6.216 m², ktorá prešla na býv. ONV v S. HZ z roku 1980. Táto je v súčasnosti z časti pod cestou, alebo vo vlastníctve fyzických osôb. Po spracovaní ROEP-u sa táto výmera dostala do vlastníctva Mesta S.. Z dôvodu, že sa teraz na tejto časti pozemku nachádzajú stavebné pozemky vo vlastníctve fyzických osôb a cesta (brániaca poľnohospodárskemu využitiu pozemku) ide o prekážku vydania pozemku ako je uvedená v §11 ods. 1 písm. a, d zákona.

Nepriзнaním vlastníckeho práva k častiam pozemkov ako sú uvedené vo výroku, nie je dotknuté právo oprávnenej osoby na náhradu v zmysle § 11 ods. 2, kedy sa oprávnenej osobe v prípadoch ako sú uvedené v § 11 ods. 1 prevedú bezplatne iné pozemky vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a kvalite, ako boli jej pôvodné pozemky...“.

Na základe uvedených názorov a záverov odporca rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti jeho rozhodnutia.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ na Krajský súd v Trnave opravný prostriedok.

Krajský súd ako súd prvého stupňa preskúmané rozhodnutie potvrdil, nakoľko je v súlade so zákonom.

V úvode zrekapituloval, že pôvodne Krajský súd v Trnave rozsudkom č. k. 38Sp/38/2008-39 z 31.03.2009 zrušil predchádzajúce rozhodnutie odporcu zo dňa 26.03.2008 a vec vrátil správnomu orgánu na ďalšie konanie. Z odôvodnenia citovaného rozsudku vyplýva, že v tom čase krajský súd nepovažoval v tomto súdnom prieskume za relevantnú odvolaciu námietku navrhovateľa, že pokiaľ na základe identifikácie

parciel z roku 1992, kde boli uvádzané, že časť parc. č. X. o výmere 7.008 m² a parc. č. X. o výmere 156 m² je asi v súkromnom užívaní a túto nie je možné vydať, Pozemkový úrad v S. nezahrnul jej vydanie do obsahu rozhodnutia č. 165/93-85 F zo dňa 12.7.1993, potom malo dôjsť tým konaním správneho orgánu k nezákonnosti, ktorá má vplyv na zákonnosť preskúvaného rozhodnutia. Takisto nie je relevantná námietka navrhovateľa, že v roku 1993 neexistovala prekážka pre vydanie časti parcely X. vo výmere 156 m² a časti parc. č. X. o výmere 790 m² (7.007 m² – 6.216 m²) vzhľadom na skutočnosť, že len časť pozemku parc. č. X. o výmere 6.216 m² bola zabraná pre výstavbu Sídlička S.. Rovnako ani námietka, že časť pozemku parc. č. X. v výmere 6.216 m² až do roku 2005 nebola zastavaná.

Takisto krajský súd poukázal v tomto rozhodnutí na irelevantnosť námietky navrhovateľa pre dané konanie, že napadnutým rozhodnutím o vlastníctve sú reštituenti finančne znevýhodnení, pretože priet'ahmi v konaní zo strany pozemkového úradu im bolo znemožnené stať sa partnermi Slovenskej správy ciest pri výkupe pozemkov pre výstavbu cesty S. – Č.

Na základe uvedených skorších záverov krajského súdu sa tento v konaní zamerail iba na naplnenie právneho názoru krajského súdu. Z administratívneho spisu krajský súd zistil, že odporca sa v ďalšom reštitučnom konaní zamerail na zaobstaranie si množstva ďalších listinných dôkazov, ako sú napríklad: Rozhodnutie bývalého Okresného úradu v S. – odboru PPLH zo dňa 29.12.2003, ktorým bol schválený register obnovenej evidencie pozemkov v zastavanom území obce, katastrálne územie S., obec S., okres S., kraj Trnava, súčasťou ROEP-u sú zoznam vlastníkov a súpis parciel, a iné.

Z týchto doložených listín krajskému súdu vyplynulo, že sporná časť pozemkov sa po spracovaní ROEP-u dostala do vlastníctva Mesta S.. Z dôvodu, že sa teraz na tejto časti pozemku nachádzajú stavebné pozemky vo vlastníctve fyzických osôb a cesta (stavba brániaca poľnohospodárskemu využitiu pozemku), ide aj podľa krajského súdu o prekážku vydania pozemku ako je uvedená v § 11 ods. 1 písm. a), d) zák. č. 229/1991 Zb. Po takto zistenom skutkovom stave veci krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu je v súlade so zákonom, a preto napadnuté rozhodnutie podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.

III.**Odvolanie navrhovateľa, stanoviská****A)**

Vo včas podanom odvolaní z 05.12.2010 (č. 1. 53) proti rozsudku prvostupňového súdu navrhovateľ uviedol nasledujúce dôvody.

Predovšetkým navrhovateľ poukázal na to, že k pozemku – časť parcely č. X. – roľa, PKV č. X. k. ú. S., výmera 6.216 m², mu ako oprávnenej osobe vzniklo na základe zák. č. 229/91 Zb. reštitučné právo a na tomto pozemku sa nenachádzala žiadna stavba a bol plnohodnotne poľnohospodársky využívaný. Avšak odporca svojvoľne zdržiaval vydanie môjho nároku až do doby, keď táto výmera sa dostala na základe nečinnosti správneho orgánu do vlastníctva tretích osôb. Týmto okamžikom sa riešenie vydania pozemku, prípadne náhrad a škôd dostalo podľa navrhovateľa mimo pôsobnosť zák. č. 229/1991 Zb. a právomoc pozemkového úradu. Nakoľko ustanovenia zák. č. 229/1991 Zb. neriešia možnosť vymáhať vzniknutú škodu jeho porušením a predmet tohto sporu nie je možné vydať, upozornil navrhovateľ na svoj zámer domáhať sa náhrady škody postupom podľa zák. č. 514/2003 Z.z.

Ďalej navrhovateľ poukázal na to, že kľúčová otázka k riešeniu tejto veci spočíva v tom, či predmetný pozemok bolo možné reštituentom vydať, alebo či uvedený pozemok bol ku dňu účinnosti zák. č. 229/1991 Zb. zastavaný, a preto ho nebolo možné vydať. Navrhovateľ v svojom odvolaní tvrdí, že do roku 1991 bol nepretržite obrábaný, ďalej od roku 1996 bol obrábaný š. p. Štátne majetky S. a od roku 1997 do roku 2003 firmou A. a.s., čo je podľa navrhovateľa v rozpore s tvrdením odporcu, že pozemok o výmere 6.216 m² bol už v roku 1991 zastavaný sídliskom S., a preto ho nemožno podľa § 11ods. 1 písm. d) zák. 229/1991 Zb. vydať reštituentom.

Preto nevydaním pozemku v roku 1991 a svojou ďalšou nečinnosťou správne orgány podľa navrhovateľa postupne docielili stav, kedy reštituent prišiel o pozemok, s ktorým správny orgán mohol ďalej manipulovať a prideliť späť povinnej osobe.

Ďalej navrhovateľ v chronologicky zoradenom sledu argumentov poukázal na to, že

1. Okresný úrad v S., odbor pozemkový, poľnohosp. a lesného hospodárstva svojim rozhodnutím zo dňa 10.10.2003 sa pokúsil fyzicky navrhovateľovi odobrať časť už právoplatne vrátených pozemkov s právom náhrady podľa zák. 229/1991 Zb.
2. Ďalšie rozhodnutie odporcu zo dňa 26.03.2008 zopakovalo dôkazy, ktoré boli použité v predchádzajúcich rozhodnutiach zo dňa 10.10.2003, napriek tomu, že už boli podľa navrhovateľa rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 22.júna 2004 zrušené.
3. Ďalšie, tzn. v tomto konaní napadnuté rozhodnutie odporcu zo dňa 31.07.2009 opätovne zopakovalo dôkazy krajským súdom zrušené. Navyše, podľa navrhovateľa zníženie výmery parc. č. X. oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu nebolo graficky ani verbálne zdôvodnené. V prípade parc. č. X. – 156 m² sa jedná stále o nezrozumiteľnosť dôkazového materiálu, pretože ani odporca podľa navrhovateľa nevie určiť, v ktorej časti pôvodnej parcely sa táto výmera nachádza.

Navyše navrhovateľ poukázal na odôvodnenie, kde krajský súd konštatuje : *„ani jeden z týchto podkladov však nepreukázal skutočnosť, že na výstavbu sídliska S. bola geometrickým plánom odčlenená väčšia časť pozemku, aká bola neskôr v skutočnosti zastavaná“*, čo podľa navrhovateľa nie je pravdou. Naopak, listine dôkazy, ktoré sú súčasťou súdneho spisu jednoznačne dokazujú, že pre výstavbu sídliska S. bola vyčlenená väčšia časť pozemku, aká bola neskôr zastavaná.

Ako dôkaz navrhol navrhovateľ geometrický plán zamerania sídliska S. č. 2/79 vyhotovený n. p. Geodézia MO 2640 S. z X/79. Tento jednoznačne identifikuje polohu predmetnej výmery 6.216 m² nad komunikáciou Myjava - S. a tiež potvrdzuje, že bola súčasťou veľkej parc. č. X. ha 9.542 m². Za obdobný dôkaz ďalej navrhovateľ označil aj geometrický plán na odčlenenie nezastavanej parc. č. X. vyhotovený 20.06.2003. V prípade 5.099 m² sa jednalo o zostatok z výmery 6.216 m² po odpočte 1.117 m² zastavaných novou komunikáciou.

Podľa navrhovateľa preto na základe uvedených dôkazov vyplýva, že pozemok o výmere 6.216 m², odčlenený pre výstavbu sídliska S., nebol do prechodu vlastníctva na tretie osoby zastavaný sídliskom, ale naopak bol v zmysle poľnohospodárskych zákonov pravidelne obrábaný, a preto mohol byť podľa navrhovateľa mu vydaný.

B)

Z vyjadrenia odporcu zo dňa 13.1.2011 (č. 1. 58) vyplýva, že navrhovateľ neuviedol žiadne nové skutočnosti oproti návrhu na preskúmanie rozhodnutia, a k tomuto návrhu sa odporca vyjadril prípisom zo dňa 19.02.2010. Ďalej odporca opísal doterajší priebeh správneho konania za účelom ozrejmienia veci a vzhľadom na to, že podľa názoru odporcu, s ktorým sa stotožnil aj krajský súd v odvolaní napadnutom rozsudku, boli vyčerpané všetky dôkazné prostriedky.

Na námietku navrhovateľa, že pozemok parc. č. X. s výmerou 6.216 m² bol identifikovateľný do roku 2003 ako pozemok, ktorý sa dá vydať, odporca uviedol, že v tejto veci bolo vypracovaných viacero identifikácií parciel, ako aj geometrický plán za týmto účelom, aby odpovedali na otázku, či je túto časť pozemku podľa zák. č. 229/1991 Zb. možné vydať alebo nie.

Takisto k námietke navrhovateľa, že odporca prípadnú duplicitu plnenia podľa zák. č. 229/1991 Zb. a podľa zák. č. 180/1995 Z.z. neskúmal aj pri pozemku parc. č. X. o výmere 156 m², navrhovateľ poukázal na právny názor vyslovený Krajským súdom v Trnave, ktorým odporcu k takejto povinnosti nezaviazal a navyše navrhovateľ na preskúmvacom pojednávaní neuviedol, že by náhrada aj pri tejto výmere v stanovenej výmere bola nedôvodná.

IV.**Právne názory odvolacieho súdu**

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s ods. 2 O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Predovšetkým Najvyšší súd zdôrazňuje, že po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

Ďalej sa Najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených konajúcim správnym orgánom. Na druhej strane podstatou odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj podaného opravného prostriedku, ktorým sa navrhovateľ domáha preskúmania rozhodnutia odporcu, je právna otázka, či pre aplikáciu ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a), d) zák. č. 229/1991 Zb. je nutné aj zisťovať, či uvedený pozemok bol ku dňu účinnosti zák. č. 229/1991 Zb. zastavaný, a práve z toho dôvodu ho nebolo možné vydať. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a), d) zák. č. 229/1991 Zb. pozemky alebo ich časti nemožno vydať v prípade, že

a) pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby alebo k pozemku bolo zriadené právo osobného užívania, s výnimkou prípadov uvedených v § 8,

d) pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný; pozemok možno vydať, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku.

Je celkom jednoznačné, že základný zámer zákonodarcu pri prijímaní zák. č. 229/1991 Zb. je vyjadrený v jeho preambule nasledovnou myšlienkou:

„v snahe

- *zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989,*
- *dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a*
- *upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia*

uznieslo sa na tomto zákone“.

Avšak z citovaného ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a), d) zák. č. 229/1991 Zb. jednoznačne vyplýva úmysel zákonodarcu nenaplniť hore uvedený zámer, nakoľko umožnenie absolútneho uplatňovania citovaného zákona by mohlo mať ako následok zásah do práv iných osôb, a to najmä pokojného užívania predmetu reštitučných nárokov. Preto na základe zásady proporcionality (vyvažovania) zákonodarca v týchto situáciách vytvoril zákonnú prekážku na prinavrátenie pôvodných nehnuteľností s tým, že právo oprávnených osôb na prinavrátenie pôvodných pozemkov v zmysle § 14 až 16 zák. č. 229/1991 Zb. modifikuje na (ako sekundárny) nárok na náhradu (v peňažnej ako aj v nepeňažnej forme), ak takáto prekážka bude objektívne zistená konajúcim správnym orgánom.

Medzi zákonné prekážky, ktoré bránia prinavráteniu pôvodných nehnuteľností oprávneným osobám patria v zmysle písm. a) a d) existujúce vo vlastníctvo fyzickej osoby, právo osobného užívania k pozemku dotknutého žiadosťou, resp. jeho zastavanosť. Najvyšší súd je však nútený konštatovať, že ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) zák. č. 229/1991 Zb. nie je možné vykladať v zmysle argumentácie navrhovateľa, tzn. že ak v čase vzniku účinnosti zák. č. 229/1991 Zb. dotknutý pozemok – časť parcely č. X. – roľa, PKV č. X. k. ú. S., výmera 6.216 m², mala byť do roku 1991 nepretržite obrábaná, ďalej od roku 1996 mala byť obrábaná š. p. Štátne majetky S. a od roku 1997 do roku 2003 firmou A. a.s., tzn. že nebol predmetnou stavbou zastavaný, tak u neho zákonná prekážka uvedená v § 11 ods. 1 písm. d) nevznikla.

Ako už hore Najvyšší súd zdôraznil, takýto výklad § 11 ods. 1 zák. 229/1991 Zb. nie je akceptovateľný, a preto správny orgán riadne rozhodol, ak vyslovil, že uvedený pozemok o výmere 6.216 m² nemožno podľa § 11 ods. 1 písm. d) zák. 229/1991 Zb. vydať reštituentom.

Takisto námietku navrhovateľa, že odporca ako aj jeho predchodca, tzn. Okresný úrad v S., odbor pozemkový, poľnohosp. a lesného hospodárstva svoje rozhodnutia zakladal na dôkazoch, resp. ich zopakovaní za stavu, keď mali byť rozsudkom krajského súdu zrušené, musí Najvyšší súd označiť za nedôvodnú. V správnom súdnictve všeobecne platí zásada, že po vydaní zrušujúceho rozsudku sa správny orgán v ďalšom konaní riadi záväzným právnym názorom súdu (§ 250j ods. 6 O.s.p.). Preto námietka, že doterajšie dôkazy boli vydaním zrušujúceho rozsudku automaticky zrušené, je nedôvodná, ibaže by toto krajský súd v svojom právnom názore vyslovil.

Preto, pokiaľ by navrhovateľ v uvedených rozsudkoch krajského súdu preukázal, že krajský súd správne orgánu prikázal, aby neprihliadal na doteraz vykonané dôkazy, mohli by vzniknúť pochybnosti o porušení § 250j ods. 6 O.s.p. Avšak Najvyšší súd má z rozsudku Krajského súdu v Trnave z 31.03.2009 vydaným pod sp. zn. 38Sp/38/2008 preukázané, že pôvodné rozhodnutie správneho orgánu krajský súd zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s názorom, že je spochybnený záver správneho orgánu, že náhrada za parc. č. X. o výmere prevyšujúcej 6.216 m² nie je priznaná dôvodne, nakoľko bol vypracovaný ROEP a v rámci jeho riešenia bola táto výmera doriešená v prospech reštituentov.

Na základe uvedeného je potom celkom logický a dôvodne očakávaný postup odporcu, ktorý sa v ďalšom reštitučnom konaní zameral na zaobstaranie si množstva ďalších listinných dôkazov, a na základe vykonaného dokazovania z nich riadnym spôsobom získal poznatky, ktoré vyslovil v svojom rozhodnutí. Preto ani táto námietka navrhovateľa nie je dôvodná.

S týmto záverom odvolacieho súdu súvisí aj ďalšia námietka navrhovateľa, že zníženie výmery parc. č. X. oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu nebolo graficky ani verbálne

zdôvodnené. Najvyšší súd poukazuje na tú časť odôvodnenia odporcu, kde sa výslovne uvádza :

„Tunajší úrad za účelom doriešenia reštitúcie ako aj vzniknutého problému so zdvojeným vlastníctvom, zadal vypracovanie geometrického plánu, na PK stav, kde by bola presne odčlenená časť z pôvodných parc. č. X., X. a X. pre k. ú. S. (teraz S.), ktorú je možné vydať, od časti , ktorá je zastavaná alebo vo vlastníctve fyzických osôb,

*Objednaný **geometrický plán** vypracovala firma G. s.r.o., S. dňa 17.7.2003 pod č. plánu 302/2001, autorizačne bol overený dňa 31.7.2003 a úradne ho overila Správa katastra S. dňa 4.8.2003. Týmto GP bola odčlenená časť pôvodnej PK parc. č. X., ktorú je možné vydať, vo výmere 43.852 m², pri PK parc.č. X. je to výmera 712 m² a pri PK parc.č. X. výmera 67.950 m². Celková výmera vydávanej časti bola 112.514 m², táto sa mala zapísať do stavu C-KN ako novovytvorená parc. č. X., orná pôda,*

*Vyššie uvedená časť parcel, ktorá sa vydáva, bola vyriešená v rámci opravy rozhodnutia býv. PÚ S. zo dňa **12.7.1993 č. j. 165/93-85/F**, Predmetom rozhodnutia bola časť dotknutých pozemkov, ktorá sa v zmysle § 11 ods. 1 písm. a), d) zákona oprávnenej osobe nevydávala. Bola to časť, ktorú nebolo možné vydať z výmery riešenej v rozhodnutí s č. j. 165/93-85/F. Teda rozdiel výmery pri jednotlivých parcelách medzi stavom podľa rozhodnutia a stavom podľa nového GP. Pri parc. č. X. je to výmera 5.457 m², pri parc. č. X. je to výmera 164 m² a pri parc. č. X. výmera 14.413 m². ...*

Časť pozemku s PK parc. č. X., ktorú nebolo možné vydať bola riešená rozhodnutím zo dňa 31.10.2005 vydaným pod č. j. 148/2005-s. 19/2002/KRA, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 9.12.2005.“

Predovšetkým musí Najvyšší súd v súvislosti s hore citovanými závermi odôvodnenia odporcu zdôrazniť, že napríklad prostredníctvom hore uvedeného rozhodnutia býv. PÚ S. zo dňa 12.7.1993 č. j. 165/93-85/F správny orgán schválil dohodu o vydaní nehnuteľností zapísaných pre k. ú. S. na LV č. X. a X. o výmere cca 808.000 m² (v podiele 3/4) medzi navrhovateľom a Štátnym majetkom S., š.p., tzn. že reštitučné nároky navrhovateľa správny orgán uspokojoval.

Vo zvyšnej časti žiadosti nechal odporca obchodnou spoločnosťou G. s.r.o., S. vypracovať geometrický plán č. 302/2001 zo dňa 17.07.2003 ako podklad rozhodnutia (§ 32 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní /správny poriadok/). Najvyšší súd v svojej judikatúre už raz vyslovil (viď rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr 14/2011 zo dňa 04.12.2011), že geometrický plán je právne relevantným dokumentom (§ 67 zákona č. 162/1995 Z.z.), ktorý prostredníctvom lomových bodov (§ 3 ods. 6) geometricky a polohovo určuje a zobrazuje (§ 3 ods. 3) hranice pozemku (tvar a rozmery) vymedzené vlastníckym právom k nehnuteľnosti. Medzi záväzné a hodnoverné údaje geometrického plánu (§ 70 zák. č. 162/1995 Z.z.) patria v zmysle § 3 ods. 4 údaje vymedzujúce tvar a rozmery nehnuteľnosti, tzn. aj šírka pozemku. Preto Najvyšší súd nemá žiadne pochybnosti o tom, že by odporca na základe uvedeného geometrického plánu nezistil hodnoverne a presne skutkový stav vo vzťahu k výmere a umiestnení zvyšných nevydaných častí pozemkov.

Navyše odporca uviedol, že k odstráneniu sporných údajov u dotknutých pozemkov parc. č. X. a X. došlo až prostredníctvom procesu, v ktorom sa zostavil a schválil register obnovenej evidencie pozemkov (ROEP) v zmysle zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom. Aj v tomto konaní mohol navrhovateľ využiť svoje oprávnenie podať námietky proti návrhu ROEP (§ 7 zák. č. 180/1995 Z.z.) a po ukončení konania sa údaje ROEP stávajú verejnou listinou. Údaje zo schváleného registra katastrálny úrad zapíše do katastra nehnuteľností, a tieto sú na podnet opraviteľné v lehote max. 3 rokov.

Podľa § 7 ods. 1 zák. č. 180/1995 Z.z. správny orgán uverejní návrh registra počas 30 dní na verejné nahliadnutie na obvyklom mieste v obci (jej časti) spolu s poučením o možnosti podať námietky. Komisia súčasne doručí do vlastných rúk každému účastníkovi, ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo je známe, výpis z návrhu registra týkajúci sa pozemkov, ktoré sú podľa zistených údajov v jeho vlastníctve alebo v správe 13) spolu s poučením o možnosti podať námietky. Komisia spolu s výpisom z návrhu registra doručí účastníkovi výzvu na zaplatenie príspevku na finančné zabezpečenie konania podľa § 10 ods. 2 a 4. Neznámych vlastníkov a vlastníčok, ktorých miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe, zastupuje fond alebo správca, ak ide o lesné pozemky; komisia doručí fondu alebo správcovi výpis z návrhu registra.

Bolo iba právom navrhovateľa, aby svoje námietky v uvedenom konaní uplatnil, a pokiaľ ich neuplatnil, nemôže sa v súčasnom súdnom prieskume domáhať spochybnenia hodnoverných a záväzných údajov katastra nehnuteľností. Na základe uvedených skutočností preto odporcovi zostávalo v reštitučnom konaní vyriešiť zvyšok výmery parc. č. X. a X., o ktorej nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté, v celkovej výmere 7.164 m². Z tejto výmery nebolo podľa odporcu možné priznať pre oprávnenú osobu vlastnícke právo na tom základe, že časť o výmere 6.216 m² je usporiadaná ako VZ 132/87 pod sídliskom S. a sídlisko, tzn. bytové domy sú stavbami, ktoré bránia poľnohospodárskemu využitiu pozemku.

Ďalej Najvyšší súd nemôže zohľadniť argumentáciu navrhovateľa, kedy polemizuje s odôvodnením krajského súdu bez bližšieho právneho základu, či bola preukázaná tá skutočnosť, že na výstavbu sídliska S. bola geometrickým plánom odčlenená väčšia časť pozemku, aká bola neskôr v skutočnosti zastavaná“. Pre existenciu zákonnej prekážky podľa § 11 zák. č. 229/1991 Zb. je nutné iba preukázať tú skutočnosť, či pozemky sú zastavané a či uvedená stavba nebráni ich vydaniu, a nie aká časť z pozemku bola odčlenená. Správny orgán sa s touto podmienkou v svojom odôvodnení dôsledne zaoberal, vychádzal z podkladov, ktoré boli vyhotovené v procese registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP), a zistené skutočnosti potom zohľadnil v svojom rozhodnutí.

K ďalšej námietke navrhovateľa, že odporca svojvoľne zdržiaval vydanie nároku navrhovateľa až do doby, keď táto výmera sa dostala na základe nečinnosti správneho orgánu do vlastníctva tretích osôb, Najvyšší súd uvádza, že je vzhľadom na cieľ konania podľa 5. časti Občianskeho súdneho poriadku, kde sa posudzuje zákonnosť neprávoplatného rozhodnutia ako aj mu predchádzajúci postup správneho orgánu, irelevantná. Samotný navrhovateľ dĺžku reštitučného konania podčiarkol svojim zámerom domáhať sa náhrady škody postupom podľa zák. č. 514/2003 Z.z. Na základe uvedeného sa súd vykonávajúci súdnicstvo podľa 5. časti Občianskeho súdneho poriadku nemôže k otázke náhrady škody zaujať žiadne stanovisko, lebo by prekročil svoju ústavnú právomoc správneho súdu (viď článok 142 ods. 1 ústavy), a preto odkazuje navrhovateľa na uplatnenie tejto námietky v inom súdnom konaní. Iba v súvislosti s uvedenou argumentáciou navrhovateľa musí Najvyšší súd podotknúť, že nárok navrhovateľa v reštitučnom konaní, tzn. vo forme účinkov výroku rozhodnutia správneho orgánu, môže vzniknúť iba v dôsledku právoplatnosti tohto

rozhodnutia. To však navrhovateľ neumožnil, lebo podal opravný prostriedok proti neprávoplatnému rozhodnutiu za účelom jeho súdneho prieskumu.

Odvolačný súd vzhľadom na námietky uplatnené navrhovateľkou uvádza, že napadnuté rozhodnutie odporcu má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle § 47 Správneho poriadku. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené. Odvolačný súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistených v predchádzajúcich konaniach o tom, že navrhovateľ nespĺňa zákonné podmienky pre prinavrátanie vlastníctva.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľa ako aj argumentácie odporkyne, a tiež s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp.zn. 1 Sžr 14/2011, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnému navrhovateľovi právo na úplnú náhradu trov tohto konania nevzniklo. Obdobný záver vyslovil Najvyšší súd aj k osobám zúčastneným na súdnom prieskume, tzn. 1/ Slovenskému pozemkovému fondu, Bratislava a 2/ Mestu S., nakoľko vzhľadom na ich pasivitu v konaní si Najvyšší súd osvojil názor, že im ani trovy konania nemali vzniknúť.

Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava reštitučných vzťahov vychádza z verejnoprávných vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

V prejednávanej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky v oblasti ukladania alebo rušenia súdnych poplatkov v zmysle § 12 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch nevyužil svoje oprávnenie.

Podľa § 12 ods. 1 veta druhá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde rozhoduje súd, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, ak o poplatku nerozhodol odvolací súd.

Túto svoju právomoc Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd nevyužil, a tým dochádza k zákonnej delegácii na krajský súd, aby o súdnom poplatku, ak vôbec poplatková povinnosť v prejednávanej veci vznikla, za odvolacie konanie rozhodol.

Poučenie : Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 13. decembra 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová